

VENEZUELA DEVLET BAŞKANI
HUGO CHAVEZ' İN
HAVANA' DA YAPILAN
BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ÇÖLLEŞME İLE MÜCADELE SÖZLEŞMESİ
ALTINCI TARAFLAR KONFERANSINDAKİ
KONUŐMASI
(1 EYLÜL 2003)*

* (Orijinali İspanyolca olan metin, TC Havana Büyükelçiliđi tarafından İngilizce'ye, ardından **AGM Planlama Dairesi Başkanı İsmail BELEN** tarafından Türkçe'ye çevrilmiŐtir. Ayrıca açıklayıcı bilgiler de eklenmiŐtir)

Venezuela ve Hugo Chavez

Venezuela “Büyük Kolombiya” nın 1830 yılında dağılmasından sonra kurulan üç devletten biridir. Diğerleri Kolombiya ve Ekvator’ dur.

Toplam alanı 912.000 km², nüfusu 24 milyondur.

İdari olarak Başkanlık sistemi vardır. Devlet Başkanı 1999 yılından beri Hugo Chavez’ dir. 2000 yılında gelecek altı yıl için (2006) %60 oyla yeniden seçilmiştir.

Başkenti “Caracas” tır. Nüfusu 4.6 milyondur.

Devletin resmi dili İspanyol’cadır ancak bir çok yerel dil kullanılmaktadır. Halkın %96’sı Katolik tir.

Yıllık gayri safi milli hasıla **195 milyar**, kişi başına düşen yıllık gelir 8.500 Dolardır. En büyük ihraç ürünü petroldür. Dünyanın en büyük dördüncü petrol ihraç eden ülkesidir. Gelirin %80’ i petrolden karşılanmaktadır.

Hugo Chavez:

1954 doğumludur. Anne babası öğretmendir. 1975 yılında Askeri Akademiden mezun olmuştur. Üç kızı, iki oğlu vardır. İyi bir beyzbol oyuncusudur.

1999 yılında darbe ile yönetimi ele geçirmiş, 2000 yılında %60 oyla Başkan seçilmiştir.

2002 yılının Nisan ayında, Amerika destekli olduğu belirtilen bir darbe yaşanmış, ancak halkın yoğun desteği ile Chavez yeniden başkanlığı almıştır. Darbe süreci 12 Nisanda başlamış, 14 Nisanda bitmiştir. Chavez hitabetiyle ünlüdür, özellikle halkın fakir kesimi tarafından desteklenmektedir.

Orada zil var mı Fidel? (Küba Devlet Başkanı Fidel Castro'ya hitaben)
Kaç dakika zamanım var?
Burada bir kırmızı ışık falan görünmüyor ama!

Fidel Castro:

Ne kırmızı ışık, ne zil.
Burada herkes; acele etmeden, hiçbir korku hissetmeden, tamamen özgürce, düşüncelerini açıklama hakkına sahiptir.

Chavez:

Teşekkürler!!

Sayın;

- Mr. Arba Diallo, Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Genel Sekreteri,
- Sevgili arkadaşım ve meslektaşım Sayın Fidel Castro; yoldaş, kardeş, arkadaş ve Küba Devlet ve Bakanlar Konseyi Başkanı,
- Sayın İbrahim Ganvari, Birleşmiş Milletler Genel Sekreter Yardımcısı,
- Sayın Devlet ve Hükümet Başkanları, Başkan Yardımcıları, Parlamento Başkanları, Delegasyon Başkanları ve dünyanın dört bir yanından gelen delegeler,
- Dışişleri Bakanları, Devlet Bakanları, Küba' da görev yapan Büyükelçiler, delegasyonuma eşlik eden Venezuela' lalı vatandaşlarım, basından değerli arkadaşlar, fotoğrafçılar, kameramanlar, tüm arkadaşlarım ve kendim

Her şeyden önce, burada bulunmaktan duyduğum mutluluğu söylemeliyim.

Yeniden burada, Havana' da, bu şehirde, onlarca yıldır Latin Amerika ve Karayipler' in saygınlık bayrağını taşıyan Küba' da olmaktan duyduğum mutluluğu söylemeliyim.

Venezuela halkı adına, Küba' nın, Marti' nin kahraman insanlarına, en güzel duygularımı ve selamlarımı iletmek istiyorum.

Küba' nın insanları eliyle, sizlerin eliyle, dünyanın tüm milletlerine, yeryüzünün tüm insanlarına. Özellikle, yaşam savaşı veren "Üçüncü Dünya" insanlarına.

Ve Marti' nin; (Jose Marti) "*With the poor of the Earth, I want to share my fate*" (kaderimi paylaşmak istediğim dünyanın fakir insanları) dediği fakirlere,

Şimdi buradayız, bugün eylül ayının birinci günü, maalesef kasırga ve fırtınalarla başlayan 21. yüzyılın, üçüncü yılının son mevsimindeyiz.

Birkaç gün önce Sayın Başkan, gökyüzünde parlayan Mars Gezegenini gördük.

Bir şair, Marsın dünyaya, yanağına bir öpücük kondurmak için eğildiğini, yaklaştığını söylüyor.

Yaklaşık 60 bin yıl önce, Mars gezegeni, bir başka öpücük için dünyaya geldiğinde, dünya ırmakların aktığı, dağların ve medeniyetlerin bulunduğu bir gezegendi.

Bugün Mars' ın bir "çöl" olduğunu biliyoruz. Veya en azından buradan öyle görünüyor. Acaba orada da başka bir IMF mi var? Bana sanki öyle geliyor.

Öyle görünüyor ki, 60 bin yıl önce, Mars' ta da Neoliberalizm uygulanmaya başlandı ve gezegen tahrip edildi.

Bazı astronomlara göre Mars, ilk ziyaretinde, dünyanın yakınına geldiğinde ve burada olanları gördüğünde, şeytani güçlerin dünyayı ve insanlığı nasıl tahrip ettiğini gördüğünde, acı çekmeye ve utançtan kızarmaya başladı.

Astronomların dediğine göre gelecek 300 yıl içinde tekrar dünyayı ziyaret edecek olan Mars, geldiğinde, ümit ediyorum ki, kendisine benzeyen, toz ve çöllerle kaplı bir dünya bulmaz. kavgamız, mücadelemiz bunun için. Gezegeneimizi korumak, hayatı korumak, geleceği korumak, çocuklarımızın ve torunlarımızın rüyalarını korumak için.

Dün buraya indiğimde Fidel' e anlatıyordum: Küçük kızım Rosines, nedenini bilmiyorum ama Fidel' e “dede” der, ona sevgilerini iletmemi istedi. Kızım 6 yaşında. Dün ona vedalaşmak (ısmarlaşmak) için uğradığımda küçük bir kağıda uzun bir yol çiziyordu.

Kızıma bu yolun nereye gittiğini sordum, Havana' ya, Küba' ya uzandığını söyledi. Yolun her iki yanına ağaçlar, küçük çalılar ve çiçekler çizmişti.

Çocuklarımızın rüyalarında olduğu gibi uzun yollar, gülümseyen bir güneş, mavi bulutlar, ağaçlar, çiçekler, çalılar ve çimenler...

Gelin hep beraber bu rüyayı gerçek yapmak için çalışalım, bunun için kavga edelim.

Şimdi, dünyamızın yıkıma doğru gittiğini gördüğümüze göre, toplantılarımızda, görüşmelerimizde, Birleşmiş Milletlerce onaylanan sözleşmelerimizde, son yıllarda dünyada nelerin olup bittiğini bulup ortaya çıkarmak mecburiyetindeyiz.

Bu sözleşmeyi onayladığımız, bir şeyler öğrenmek ve tecrübelerimizi paylaşmak için bütün konferans ve görüşmelerine katılmaya çalıştığımız son beş yılda meydana gelen gelişmelere bir göz gezdirecek olursak oldukça sıkıntılı zamanlar olduğunu görürüz.

Fidel, çölleşme konusunun ilk tartışılmaya başlandığı 1967 yılından beri, 30 yıldır konu hakkında konuşuyor. Bazı dokümanlara yeniden bakıyorum;

O tarihte (1967) Birleşmiş Milletler Çölleşme İle Mücadele Eylem Planı onaylandı.

Ardından, 1971 yılında, Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP), planın dört yıl önce kabul edilmesine rağmen, problemlerin devam ettiğini, plan uygulansa bile çölleşmenin duracağına dair herhangi bir işaretin bulunmadığını beyan etti.

Sonra 1992 yılında Rio Konferansında çölleşme ile mücadele konusunda bağlayıcı kararlar alındı.

Sonra kaç görüşme, kaç konferans yapıldı?

Milenyum Zirvesi, Monterey Zirvesi, Johannesburg Zirvesi...

Ve, çölleşme ile mücadele eylem planının kabulünün ardından geçen 26 yılda ne oldu? Birisi problemin azaldığını iddia edebilir mi?

Herhangi biri, yalancı olarak çağrılma riskini göze almaksızın, problemin kontrol altında olduğunu veya planın işlediğini söyleyebilir mi? Zannetmiyorum. İnanıyorum ki, benden önce başkalarının başka kelimelerle söylediği gibi, dünya kayboluyor. Bir çok karar alındı, bir çok deklârasyon yayınlandı, Marti' ye, Shakespeare' e veya diğer ünlü yazarlara layık çok güzel şeyler yazıldı.

Ama hiç biri uygulanmadı.

Bir yerde Pisakor' a ait bir söz okudum. Pisakor; "Allah matematikle konuşur" diyor. Ben şahsen Pisakor' un haklı olduğunu düşünüyorum: Matematik...

Bu ilmi akılda tutarak, bugün şunu söyleyebiliriz ki, bunlardan hiç biri uygulanmadı, problemin ciddiyetini göz önüne alırsak şunu söylemek oldukça kolay olur. Sıfır nokta, sıfır, sıfır, sıfır....

Bu tespitim doğru olduğunu düşünüyorum.

Simon Bolivar¹, Venezuela' nın atası, buranın ve bu kıtanın özgürlük savaşçısı der ki; "Politik kangrenler geçici tedbirlerle tedavi edilemez" .

Kanserin ıslak kumaşlarla tedavi edildiğini kim gördü? Bu çeşit görüşmelerde inanıyorum ki-sizin de inandığınız gibi- , değerli meslektaşlarım ve arkadaşlarım, ister Havana' da, ister Paris' te, Washington' da veya Caracas' ta olsun, gerçeği söylemeliyiz.

Gerçeğin gerçeğini.

Genel olarak söylendiği gibi, "çalılığın etrafında dolaşmamalıyız-*lafı gevelememeliyiz*" . Gerçek söylenmelidir. Büyük Hintli filozof Krishna Murti²'nin dediği gibi gerçek; "realite ile bize bağlanandır, bunun dışında kalan her şey yalandır"

Gelecek yıl bu sözleşme ilk on yılını dolduracaktır. (*İmzaya açıldığı 1994 yılına göre. Normalde ise sözleşme 1996 yılında yürürlüğe girmiştir- İ.BELEN*) Benim fikrime göre Sayın Başkan, sevgili arkadaşlarım, bu sözleşmeden politik kazancımız hiç olmamıştır. Bu yüzden –sevgili Fidel- politik beklentimizi şu şekilde formüle edebiliriz.

PW: 0,00000- Buraya kaç sıfır eklenir emin değilim- 1

Büyük problem politik bir problemdir. Ve ben politik dediğim zaman ahlaki değerleri de kastetmekteyim. Etik ve politik...

Bu nedenle çözüm; hem politik, hem de etik olmalı.

Yeni ahlaki kurallar tesis edilmeli. Problem aslında teknik bir problem değil. İlk süreçte etik ve politik problemler gelmektedir ve bunlar bugün dünyanın yüz yüze bulunduğu sorunların kökleridir.

Fidel de aynı şeyleri söylüyor, eğer alıntı yapmama izin varsa. Gerçi burada her şeye müsaade var!!

¹ **Simon Bolivar ve Bolivarizm**

Simon Bolivar, 1783 yılında Venezuela' nın Caracas şehrinde doğdu. Beş Güney Amerika Devletinin (İspanyol kolonileri idi) bağımsızlıklarına vesile olmuştur. Rüyası ve emeli Güney Amerika birliğini oluşturmaktı. 1810 ve 1811 yıllarındaki bağımsızlık hareketlerine karıştı. 1810 yılında, Venezuela' da İspanya' ya karşı başlatılan savaşta yer aldı, ülkeyi terk etmek zorunda kaldı. 1813 yılında Caracas' ı ele geçirdi ve bir diktatörlük kurdu. Ancak İspanyol tarafı 1814 yılında onu tekrar yendi. ve Jamaika' ya sığındı. 1815 yılında Haiti' nin güney bölgelerine yerleşti. Burada Güneyin Askeri Komutanı General Marion tarafından bir kahraman gibi karşılandı. Burada silah ve mühimmat topladı. Bir çok Haitili' yi asker olarak yanına aldı. Çünkü burada da özgürlük savaşı yapıyordu. Haiti Başkanı Petion' un tek bir ricası vardı: Zafere ulaştığında bütün esirleri serbest bırakması. Bolivar, 1817 yılında Venezuela' ya tekrar girdi. Yeni bir hükümet kurdu ve **Venezuela Başkanı** seçildi. 1819 yılında Bolivar' a bağlı güçler İspanyolları buradan çıkardı. Birkaç ay sonra ise; Venezuela ve New Granada' nın birleşmesinden oluşan "**Colombia**" **Devletinin Başkanı** oldu. 1824 yılında Peru' nun bağımsızlık savaşına destek oldu. 1825 yılında **Peru Devlet Başkanı** seçildi. Daha sonra Peru' nun güneyinde yeni bir devlet organize etti. Buraya **onun şerefine "Bolivya"** adı verildi. 1828 yılında Colombia' nın Başkanlığından istifa etti. Grupların anlaşamaması üzerine 1830 yılında tekrar başkan oldu. Yıllar sonra 1968 yılında Venezuela Devleti onun adına bir onur töreni düzenledi. Tarihleri Bolivar tarafından şekillendirilen **altı Güney Amerika Ülkesi (Venezuela, Kolombiya, Ekvator, Peru, Panama ve Bolivya)** tarafından kurtarıcı kabul edilir.

² 1895 yılında Hindistan' da doğdu, 1986 yılında Amerika' da öldü. Yüze yakın kitabı basıldı. Reenkarnasyonu (yeniden dünyaya gelmeyi) hararetle savunuyor. Hıristiyanlık ile Budizm' in birleşimi denilebilecek; Murti' nin, hayat, felsefe konularında değişik görüşleri var.

Fidel diyor ki, bugün dünyaya dayatılan ekonomik sistem içinde uyumsuzluk barındıran bir sistem. Bu hiç tereddüt edilmeyecek bir gerçek.

Güney Amerika bize birleşmeden bahsettiği zaman, onlara da aynı şeyi söylüyoruz. Ülkelerimizin ve insanlarımızın birleşmesi, dayatılan bu ekonomik modelle imkansız ve uyumsuz görünüyor.

Demokrasi, eşitlik, insan hakları hakkında konuştuğumuz zaman, şunu söylememiz gerekir ki, insan hakları, gerçek demokrasi ve eşitlik ile bizlere, Güney ülkelerine, Üçüncü dünya ülkelerine dayatılan ekonomik ve politik model birbirine uymuyor.

Burada biraz detaya girmek istiyorum.

Birleşmiş Milletlerin logosuna³ bakacak olursak, bizler, güneyli ülkeler, kuzeyin, kuzeyli bakış açısının tarassutu altında olduğumuzu görürüz. Kuzeyde yaşayan insanlarla hiçbir problemim yok, bu dünyada hepimiz kardeşiz. Ama Güney Amerikanın, kutup bakışı ile nasıl tahrip edildiğini de görmek gerekir.

Dünya, Güney Takımyıldızlarından görülseydi ne kadar güzel olurdu!!

Bizim görüşümüz güneyin görüşü. Bu harita bize dikte edildi. Sevgili Fidel, benim bir önerim var: dünyayı yeniden çizecek bir ressamı ihtiyacımız var, sonra bu çizimi oya sunmalıyız, belki birinci sembolle aynı ebatlarda ikinci bir sembol de koyma imkanımız olur.

Dünya aşağıdan yukarı nasıl görülür?

Zannediyorum farklı olur. Arjantinliler söylesin. Arjantinli kardeşlerime selam olsun.

Yakın zamanda Sout Cone' u, Montevideo' yu (Uruguay) ziyaret ettik. Latin Amerika' da bir çok şey oluyor..

Latin Amerika' da çok enteresan rüzgarlar esiyor, burada söylenenlere rağmen, iyimser olmak için bir vesile var.

Doğru bir tanımlama ile; iyimserliği, hayalperestliği amaç edinmeyen fakat gerçeği anlamayı ve mücadele ihtiyacını kamçılayan bir süreç yaşanıyor. Şu bir gerçek ki bu bir savaş, bir mücadele..

³ Birleşmiş Milletlerin Logosu

Buraya mücadele için geldik, sadece kendimiz için değil, çocuklarımız için, insanlığımızın geleceği için.

Eğer bizim kavgamız, dünyaya dayatılan ekonomik modellerle uyuşmazsa ne yapmalıyız?

En büyük çözüm dünyaya dayatılan ekonomik modeli değiştirmek.
Sovyetler Birliğinin ve Berlin Duvarının düşmesinden sonra **zaferini ilan eden** neoliberal planın felsefi, entelektüel ve etik çerçevesini değiştirmek, uygun hale getirmek.

Fakat bugün artık ortada bir zafer yok. Neoliberal anlayış yenilmiştir ve biz artık yenilgisini ilan ediyoruz:

Neoliberalizm, sen mağlupsun.

Gösterişçi Washington anlaşması, alternatifi olmayan Londra yenildi. Bu yeni asrın başlangıcında eskileri gömüyoruz ve artık yeni bir dünya konsensusuna varıyoruz.

Bu bir ölüm paktı değil, bir hayat paktı olacak, elbette zor olacak ama bizim kolay yolu tercih ettiğimizi kim söyledi?

Ben dine bağlı bir hristiyanım, Fidel bana dediğine göre genel manada o da bir hristiyan. İsa üzerine, kurtarıcımız üzerine uzun süre tartıştıktan sonra, Fidel sosyal olarak hristiyan olduğunu kabul etti. Bu konular hakkında konuşmak için lütfen bana izin ver sevgili kardeşim.

Şimdi Küba'nın uyguladığı sisteme bir bakalım. Küba, dışardan empoze edilmeyen, kendi kurduğu ve uyguladığı, cesaretle ve zorlukla başardığı bir sisteme sahip. 40 yıldır süren abluka ve saldırganlıklara rağmen, Küba burada, Kübalılar, Martinin insanları burada.

Venezuela olarak biz de ülkemizi yeniden yapılandırmaya başladık, kendi yolumuzu ve modelimizi oluşturmaya başladık, başka bir yerden sistem kopyalamak istemedik.

Büyük filozof Simon Rodriges, biz Latin Amerikalıların yabancı modelleri kopya edemeyeceğimizi söyler.

Biz bir model kopya etmeye çalışmıyoruz, fakat karakterimize, tarihimize, coğrafyamıza, mizacımıza, sosyolojimize, tuhafıklarımıza, insanlarımıza ve bölgemize en uygun modeli keşfetmeye çalışıyoruz.

Kendimizi yeniden inşa etmeye başladık.

Venezuela iki yüzyıldır tahrip edildi, hayır bu doğru değil, yaklaşık 500 yıldır, Amiral Colon Atlas Okyanusunu geçip, Hindistan'a ulaştığı düşüncesiyle gemilerini Venezuela sahillerine demirlediği andan itibaren burası tahrip edildi, sömürüldü.

Amiralin pusulası biraz bozuktu, fakat o tarihten beri bizi "Indian" diye çağırdılar.

Sonra Americo Vespuccio başka bir gemiyle buraya geldi, "Amerika'yı keşfettim" dedi ve bu kıta Amerika oldu.

500 yıl. Ardından Afrika'ya ilerlediler, sevgili kardeşlerimizi, ve oranın insanlarını esir aldılar. Ama bu ara iyi bir şey de yaptılar, bizleri kaynaştırdılar, birinin bir ara dediği gibi "mükemmel harman"

oluştı. Bugün, zenci, yerli ve beyaz kan beraber yaşıyoruz. Beyaz insanlara karşı düşmanlık duyguları beslemiyorum, tekrarlıyorum ve buradaki tüm beyazları selamlıyorum.

Venezuela' ya gelince Sayın Genel Sekreter, hatırlayacaksınız, 2001 yılı Ekim ayında Cenevre' de idik. Hama Arba Diallo tarafından davetliydik, sözleşmenin beşinci taraflar konferansına katılıyorduk.

Öğreniyor ve anlıyorduk ki, çölleşme ile mücadele aynı zamanda fakirlikle mücadele idi.

Hiç bir şey genelden ayrı değildir, hiçbir konu tek başına düşünülemez, Cenevre' de de söylediğimiz gibi “düşünce ve ideallerde de çölleşme” var.

Tüm dünyayı “ideolojik ağaçlarla” yeşillendirmeli, bitkilendirmeliyiz. İdeoloji ve sevgiyi kökünden sökme faaliyetlerine karşı, yeni veya eskimeyen ideallerle dünyayı yeniden sevgiyle doldurmaya muhtacız.

Çölleşme bununla da bağlantılı.

Değer yargularının çölleşmesi, aşkın ve sevginin çölleşmesi, prensiplerin çölleşmesi...Bu çöller coğrafik çöllerden daha tehlikelidir.

Anlaşmaları imzaladıktan sonra Cenevre' den ayrıldık.

Birkaç gün sonra, Venezuela tarihinde, Anayasa olmadan önce kamuoyunda serbestçe tartışılan ve halk tarafından kabul edilen, 1999 yılında başlatılan bir projenin aşamalarından birisi olan 49 kanunun oylaması için Caracas' ta idik.

Beşinci Taraflar Konferansına katıldıktan 30 gün sonra, diğer 49 kanunla birlikte, çok önemli bir kanunu da kabul ettik: Yerleşik bir çok düzene son veren, kırsal kesimi, kadın ve erkek köylülerin çok amaçlı gelişimini destekleyen düzenlemelerin yapıldığı “Arazi ve Tarım Kanu”nu uygulamaya geçirdik.

Aynı zamanda “Su Kanunu” nu da kabul ettik. Su kaynaklarını kurtarmayı amaçlayan, suların eşit şekilde dağıtılmasına imkan veren, kirlenen suları temizlemeyi amaçlayan.

Fidel Castro:

Bu karmaşık dünya hakkında konuşuyorsun. İnsanlık için harika değerler olan doğal kaynaklar insanlığı tehdit eder hale geldi.

Atmosferin ısınmasına, kuraklığa, fırtınalara, erozyona, çölleşmeye ve iklim değişikliğine neden olan kirliliğin yüzde sekseni; bugün sistemlerini bize satmaya çalışan dünyanın hakim güçlerinin, doğal kaynakları haksız, yolsuz ve aşırı kullanmasından kaynaklanmıştır.

Bugün yüz yüze bulunduğumuz şartları onlar bize hazırladı. Suların temizlenmesinin zaruretini bile. Tamamen doğru ama doğruyu bilmek mecburiyetinde olduğumuza göre şunu sormalıyız:

Dünyada yaşayan 6.3 milyar insanı tehdit eden felaketlerden kim mesul?

Kimler zengin? Niye onlar zengin? O yüzden biz, yardım isteme, karşılıklı işbirliği yapma yerine, şunu sorma hakkına sahibiz: Rosine (*Chavez' in 6 yaşındaki kızı İ.BELEN*) 60 yaşına bastığında dünyanın nüfusu 10 milyardan fazla olacak, o zamana kadar dünyada petrol ve su kalmayacak, içme suyunu nasıl bulacağız merak ediyorum, ne kadar oksijen kalacak, atmosfer nasıl temiz kalacak veya nasıl temizlenecek, ozon tabakası ne kadar karbondioksit taşıyacak?

Çölleşme ve iklim değişikliğinin birbiriyle çok yakın ilişkide olduğunu iddia edişimin nedeni bu. Daha ağır kelimeler de söylenebilir. Ama biz burada yüzleşme için değil işbirliği için varız.

Chavez: Şimdi benim konuşma alanıma giriyorsun!!

Fidel Castro:

Hayır, eminim ki, sen benim söylediklerimden daha fazla ve daha güzel sözlere sahibsin.

Chavez:

Desteğin ve önerilerin için teşekkürler Fidel.

Venezuela' da biz; kendi modelimizi başlatmak için, su, balıkçılık ve arazi hakkında bir çok yeni kanun kabul ettik.

Ve ne oldu? O tarih 2001 yılı Kasım ayı idi.

2001 yılı Aralık ayında; Venezuela' yı onlarca yıldır, hatta asırlardır sömüren büyük güçler, onların hegemonyası altında bulunan diğer devletler, elit tabaka ve oligarşi bir komplo tertip etti.

Ardından, 11 Nisan 2002 tarihinde olumlu etkileri görülmeye, tahrip edilen yurdumuzu düzeltmeye, tamir etmeye başlayan, gerçek bir dönüşümü sağlayacak olan projelerimizi durdurmayı amaçlayan terörist ve oligarşik bir otorite geldi.

Tabii ki, bu darbenin Venezuela içindeki sahipleri ve onların uluslar arası destekçileri, insanlarımızın reaksiyonunu öngörememişlerdi. Tahmin edememişlerdi. Ve beklenmeyen oldu. Benim hükümetimi yıkan, insanlarımızı yıkıma uğratan ve beni hapse atan zalim ve despot hükümet, halkımız tarafından horoz üç kere ötmeden önce yıkıma uğratıldı.

Diktatörlük 72 saatten fazla sürmedi ve Anayasa yeniden uygulamaya sokuldu. Ve insanlarımız bu bayrak, bu amaç ve bu projeler için kavga veriyorlar.

O yüzden, biraz önce dediğim gibi, bunları sizi karamsarlığa sevk etmek için anlatmıyorum, sadece problemin temelini belirtmek için anlatıyorum, ve biraz önce Fidel' in dediği gibi, biz bu dünyanın güçlülerinden yardım dilenemeyiz.

Saygınlığımızı yukarı kaldırmalıyız. Sadece kendi kişisel saygınlığımızı değil; sıkıştırılmış, sömürülmüş ve katliama uğratılmış insanların, son 500 yıldır ülkelerimiz için savaşmış ve ölmüş olan kahraman insanlarımızın da saygınlığını yukarı kaldırmalıyız.

Yalvaranlar, yardım dilenenler olamayız. Bizim Venezuela olarak, talebimiz, istediğimiz, başkalarının gücüne veya güçsüzlüğüne bakmadan, saygı ...

Eduardo Galeano⁴ nun dediği gibi biz “az gelişmiş” ülke değiliz. Bizler “aşırı işletilmiş, kaynakları tahrip edilmiş” ülkeleriz. Asırlardır aşırı işletildik. Fakat şimdi saygınlığımızı ayağa kaldırmalıyız, kendi moral değerlerimizi dünyaya, özellikle gelişmiş kuzey ülkelerine kabul ettirmek için.

Bahsettiğim ülkelerin değerli temsilcileri buradalar, onları, devlet ve hükümetlerini, insanlarını saygıyla selamlıyorum. Ama ülkelerimizin asırlardır hakkı çiğnendi. Topraklarımıza girildi. Ve halkımız üzüntülere terk edildi. Lütfen kimse bu sözlerime incinmesin, çünkü bunlar gerçek ve

⁴ Eduardo Galeano. Latin Amerikalı bir yazar. Oldukça etkili olan kitapları bulunmaktadır.

Uruguay Lideri Jose Gervasio Artigas' ın, “Benim gerçeklerim ne kimseye kızgınlık verir, ne de bana üzüntü” dediği gibi, bunlar da gerçek, en azından bizim doğrularımız ve gerçeklerimiz.

Dünya değiştiği gibi, Güney Amerika' da da çok güçlü değişiklik rüzgarları esiyor. Sadece Venezuela' da değil, aynı zamanda Brezilya' da, Arjantin' de ve yeni liderler olarak ortaya çıkan bir çok diğer ülkede. Ben o Güney Amerika' dan geliyorum. Buraya göre sağda kalan, Karayiplere yakın yerden.

Güney Amerika' da, size söyleyeyim, sadece üç yıl önce veya daha az olabilir, herhangi bir görüşmede bir durumun kabulünde, bir öneri getirirken, Neoliberalizmi tartışırken, FTAA gibi konularda tartışma konuları önerirken kendimizi yalnız hissederdik.

Gerçekten, sadece Fidel' in iştirak ettiği zirveler hariç, demokratik bir şekilde!! Yalnız bırakıldığı için o da her zirveye katılamazdı, tabi bazı zamanlar aynı zirvede bulduğumuz olurdu, mesela, tesadüfen Fidel' le bulduğumuz ilk zirvede, diğer başkanlarla tartışmaya başladığımızda, sadece ikimiz yalnız kaldık. İyi hatırlıyorum Fidel küçük bir kağıda bir not yazıp bana uzatmıştı. Notta; “Bu zirvelerde artık sadece kendimi şeytan hissetmeyeceğim” yazıyordu.

Ancak, artık, Güney Amerika Liderlerince yapılan zirvelerde, Neoliberalizm tenkit edilebiliyor, FTAA ve WTO üzerine tartışılabilir, fakirlik ve insanlar zirvelerin genel konusu olabilir. Size söylemeliyim ki Güney Amerika' da çok güçlü değişiklik rüzgarları var, bu rüzgar dünyanın diğer bölümlerinde de hissediliyor. Artık dünya değişiyor.

Bu değişimi hızlandırmak için bir şeyler yapabilir miyiz?

Evet, yapabiliriz.

Nasıl?

İlk adım doğruların söylenmesi. İkinci olarak; amaçlarımızı birleştirmek, stratejik bir plan hazırlamak, beraber yürümek. Güneyin birleşmesi temel noktadır. Çünkü Kuzey birleşmiştir, bir araya gelmekte ve müşterek karar alabilmektedir.

Fakat geçen her gün kuzey için zorluklar getirmektedir. Duyduğum son habere göre, kuzeyli devletlerin yapacağı bir zirve, globalleşme karşıtlarının, dünyanın fakir kesimlerinin vereceği sıkıntılardan kurtulmak amacıyla okyanusun ortasındaki bir gemide yapılacaktı.

Güneyin birleşmesi önemli fakat bizleri esir edecek değil özgür bırakacak bir birleşme olmalı.

Bunun bedeli nedir?

Bedeli ne olursa olsun.

Bedeli hayatımız olursa?

Fark etmez. Bir adamın, bir kadının, bir grubun hayatı ne kadar önemli olursa olsun, eğer amacımız milyonlarca insanın, henüz doğmamış, hatta şu anda doğmak üzere olan bebeklerin hayatını, geleceğini kurtarmak ise buna değer.

Mesela biz Güney Amerika için böyle bir birlik öneriyoruz. Fakat Washington'un önerdiği, Amerika serbest Ticaret Anlaşması (FTAA) gibi bir birlik önermiyoruz. Bu anlaşmayı imzalamak, torunlarımızın ölüm fermanını imzalamak gibi bir şey.

Venezuela olarak biz, FTAA' ya alternatif bir anlaşma önerdik. Çünkü bu haliyle doğru bir yol olduğuna inanmıyoruz, olsa olsa cehennem yolu olur.

Biz “Bolivarian Alternative for the Americas” ı (ALBA) öneriyoruz. Uğruna iki yüzyıl savaşılmış, sonradan çok küçük bir kısmı gerçekleştirilmiş olan Bolivar' ın idealleri üzerine inşa edilmiş bir anlaşma bu. Bolivar idealleri tüm Karayipler' in birliğini savunan bir ideal.

1919 yılında, dünyanın bu bölümünü tek bir millet haline getirmek için yaptığı mücadeleler esnasında “hayal ediyorum” demişti. Bizim insanlarımızın birliğini.

Bu Afrika ve Asya için de geçerli, biz güneyliler kendi yolumuzda yürümeliyiz. Geçmişte olduğundan daha sıkı ilişkilerle, aynı bayrak fakat daha iyi işbirliği ile.

Mesela Güney Amerika' lı insanlara, biraz politik destek ve cesaretlendirme ile, Latin Amerika ve tabii ki Karayipler için kendi “para fonu” muzu oluşturabileceğimizi söyledim.

Kim bunu yapamayacağımızı iddia edebilir ki?

Bizim tarafımızdan yönetilen başka bir “para fonu”... Güney Amerikalılara petrolümüz ve devlete ait petrol şirketlerinin olduğunu söylüyorum. “Petroamerica” isminde, Brezilya, Venezuela, Kolombiya, Ekvator, Peru, Bolivya ve Küba' nın katılımında bir birlik kurabiliriz.

Küba artık kendi petrolüne sahip. Fidelin bana dediğine göre, **Küba 2008 yılında OPEC' e üye olmaya hazır**. Öyle görünüyor ki adanın altı petrole dolu.

Trinidad ve Tobago⁵, bu kıtada doğal gazın ilk üretildiği yerler. Yakın zamanda “Karayipler’ i ziyaret ettim. Sevgili yoldaş Başbakan Mannin’ i. Orada, Port of Spain’ de bana bir proje önerdi. Ben de hemen Venezuela’ nın desteğinin arkalarında olduğunu söyledim.

Bu proje ile Guadalupe kadar bir doğal gaz boru hattı döşenecek. Ben; Karayip insanlarına ucuz ve temiz enerji kaynağı sağlayacak boru hattı inşaatı konusunda Venezuela’ nın işbirliğine hazır olduğunu belirttim. Bu boru hattı Küba dahil tüm doğu Karayip adalarına ulaşacak. Bu makul bir proje. Bir etüt yapıldı. Kaynakların bulunmasına bağlı olarak yapılabilecek bir proje.

Bu proje ilk aşamada, güneyde yaşayan bu insanların hayat standartlarını artırmaya yarayacaktır.

Bunlar dilenmek yerine yapabileceklerimizden bazı öneriler.

Geçen 5 yılda mesela, bir çok söz işittim, benimki de dahil. Diyorlar ki,

⁵ **Trinidad ve Tobago**

Karayipler’ de, Trinidad ve Tobago adalarından oluşan bağımsız bir devlet. Trinidad adası Venezuela’ ya sadece 10 km uzaktadır.

Bu devlet eski bir İngiliz kolonisidir, resmi dili İngilizce’ dir. Nüfusu 1.3 milyondur.

Trinidad, başta petrol ve doğal gaz olmak üzere, doğal kaynaklar açısından oldukça zengindir. Flora ve faunası çok çeşitlidir. Tobago ada etrafındaki mercanlar nedeniyle bembeyaz sahillere sahiptir.

Bu devletin başkenti Port of Spain isimli şehirdir.

Uluslar arası ekonomik düzen yeniden yapılandırmaya muhtaç. Bu iddia... Biz ısrarla söyledik. İki yıldır kendim ısrarla söylüyorum ama artık söylemeyeceğim. Onun yerine; Biz güneyliler kendi ekonomik yapımızı oluşturmalıyız. Ve bu oldukça güçlü olmalı. Çünkü kesinlikle eminim ki IMF değişmeye hiç istekli değil. Onlar Olimpus' a (her şeye malik olma anlamında kullanılıyor- İ. BELEN) sahip olduklarına inanıyorlar ve dünyaya felaket getirse bile kendi kriterlerini empoze etmede haklı olduklarını düşünüyorlar.

Bunlar bizim Venezuela ve diğer Güney Amerika ülkelerinde tartıştığımız bazı fikirler. Ve bu düşünceler; her geçen gün insanlar, entellektüeller, işçiler, kadınlar, erkekler, sosyal oluşumlar, politik partiler ve parlamenterler arasında daha fazla anlaşılıyor ve güç kazanıyor.

Biz, ideallerimizi destekleyecek güce ve kararlılığa sahibiz. Ancak dünya gerçekten değişmeye başlayacak.

Dünyadaki değişimi güçlülerin eline bırakırsak, Mars buraya bir daha gelip dünyaya baktığında kendini aynada görüyor gibi olacak. Biz buna müsaade edemeyiz.

Size ülkemizde olanlar hakkında bir örnek vereyim. Lütfen bu gerçekleri, bizim insanlarımızın en derin saygılarını, Küba' ya ve onun saygın lideri Fidel' e bildirmeme izin verin.

Biz burada aynı zamanda eğitim hakkında da konuşuyoruz. Bolivar diyor ki:

“Cahil insan kendini tahrip eden kör bir alettir”

Ve, çölleşme konusunda, fakirlik konusunda ve açlık konusunda halledilmesi gereken ilk problem “EĞİTİM” dir.

Bu konuya Fidel de değindi. Dört ay önce Küba ve Venezuela Devletleri mükemmel bir plan üzerinde müştereken çalışmaya başladılar.

Venezuela' da bir milyondan fazla okuma yazma bilmeyen insan var. Bizim nüfusumuz 24 milyon ve normal şartlarda yılda en fazla 20 bin kişiye okuma yazma öğretebiliyoruz. Bu yüzden, bir milyon insana okuma yazma öğretmek uzun yıllar alacak, hatta sonsuz bir çalışma olur.

Çözümü Küba' da geliştirilen ve Küba' lı uzmanların eşliğinde, Venezuela' lı gönüllülerin katılımıyla bizim ülkemize uygulanan ve “EVET, BEN BUNU YAPARIM” isimli kampanyada bulduk. Bu kampanyaya Venezuela Ordusu da destek oldu. İnsanlarımızla, ülkemizin öncelikleri ve amaçları doğrultusunda tek tek görüşerek..

Hayal görünen gerçek oldu. Üç ay süren bir hazırlık süreci sonunda, bütün millete yapılan çağrı ve Küba' nın paha biçilmez destekleri sonunda, bugün, **880 bin insan ilk dersini almaya** başlayacak.

Bu projenin ilk çalışmaları 1 Haziranda başladı. Üzerinden sadece 2 ay geçmesine rağmen şimdi 880 bin insan, 56 bin merkezde sınıflara giriyor. Sadece okullarda değil, aynı zamanda kırsal kesimde, kamplarda, yerel insanların yaşadığı ormanlık alanlarda, fakir komşularda...

Her eğitim merkezinde; bir televizyon seti ve videolarla birlikte iki görevli, 15 kişiye okuma ve yazma öğretiyor.

İlk mezunların 8 Eylülde, Uluslar arası Okuma Gününde verilmesi bekleniyor. Bizim tarihimizde ilk defa olmak üzere, o tarihe kadar 100 bin insana okuma yazma öğretilmiş olacak. Bu yılın sonuna kadar toplam bir milyona ulaşmayı hedefliyoruz.

Burada şunu söylememiz şart. Teşekkürler Küba!! Venezuela' da, 200 yüzyılın problemini bir yılda çözecek çalışmalara imza attığımız için kendimizi, insanlarımızı da tebrik ediyorum. Bundan sonra Küba' da okuma yazma bilmeyen kalmayacak. Ve onlar sadece isimlerini yazmayacak. Hayır, kesinlikle...

Yine Küba' nın desteği ile başka bir program gerçekleştiriyoruz. "The Robinson Mission" 28 Ocak' ta başlayacak olan "İKİNCİ SAFHA"

102 yaşında bir adamı okuma yazmayı öğrenmeye çalışırken gördüm. 10 yaşında bir çocuk gördüm. Daha önce hiç okulda bulunmamış. Yerli insanları gördüm. Kendi yerel diliyle birlikte İspanyolca da öğrenen. Biz insanların yerel dillerini de eşit şartlarda tanıyoruz. İkinci safha altı derece olacak ve bunların tamamı ilk okulu bitirecek. Bu sadece bir örnek ve bize milyonlarca dolara mal olacak. Fakat bu hiç önemli değil!!

Değerli yoldaşlar en büyük yatırım politik olanıdır. Bu, serbest piyasada düzenlenemez, aksine buralar böyle projeleri bozan, yok eden yerlerdir.

Bunlar benim, Birleşmiş Milletler Çölleşme İle Mücadele Sözleşmesi konusundaki düşüncelerim.

Sizi temin ederim ki Arba Diallo, bilirsin ben sözümü tutarım, fakat umarım Venezuela' da bir başka darbe olmaz, , Chavez Cenevre' ye gitti, biraz sonra darbe oldu diyebilirsin!!

Bu olayı yapanlar bir daha böyle bir şey başaramayacaklar.

Bu yüzden lütfen sakın olun sevgili kardeş ve yoldaşlarım. Bizim Venezuela' daki projemiz gittikçe büyüyor ve güçleniyor. Rosines' in hayal ettiği gibi; ağaçlı yollarla, güneş ve çiçeklerle kaplı, yeni idealler ve yeni projeler sadece bizim ülkemiz için değil aynı zamanda dünyanın değişimi için bir katkı olacak.

İki yıl önce Cenevre' deki konuşmamı, Milenyum Zirvesinde aklıma gelen bir ifade ile kapatmıştım. Burada bunu tekrarlıyorum çünkü bunun mümkün olduğuna inanıyorum. Bir çok olumsuz işaretlerin varlığına rağmen, CESUR, AZİMLİ VE BERABER olursak, daha iyi, değişik ve güzel bir dünyada yaşayabileceğimize inanıyorum.

Kızıl rengi ile Mars güzel bir gezegen olsa da umarım dünyamız hiçbir zaman ona benzemez. Umarım dünyamız Marsın çöllerine benzemez, umarım ağaç ve çiçeklerle çevrili küçük yollara benzer.

Buradan, Havana' dan, bütün kalbim ve sevgimle bir kere daha tekrar ediyorum Sayın Başkan, sevgili arkadaşlarım,

GELİN DÜNYAMIZI KORUYALIM.

Teşekkürler.